

Рецензия
на дисертационен труд
за получаване на научно-образователна степен “доктор”
по професионално направление 3.3 “Политически науки“ (Публична
администрация)

Автор на дисертационния труд: Красимир Игнатов

Тема на дисертацията: „Кооперациите в системата на публичните отношения.

Българският опит като историческа традиция и съвременни практики.“;

Автор на рецензията: доц. д-р Елена Калфова, Катедра „Публична администрация,
СУ „Св. Кл. Охридски“.

1. **Обща характеристика на дисертационния труд**

Дисертационното изследване : „Кооперациите в системата на публичните отношения. Българският опит като историческа традиция и съвременни практики.“ на Красимир Игнатов отговаря от структурна и съдържателна гледна точка на изискванията за разработването на подобен вид труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“.

Представеният труд е с обем от 298 страници, организиран в 3 глави, увод, заключение и приложения. Дисертацията е разработена на основата на представителна научна литература на български и английски език. Цитирането е добросъвестно и допринася за постигане на целите на дисертацията.

Структурата на дисертацията съответства на стандартите на жанра. В Увода са дефинирани обект и предмет на изследването, основните хипотези, целите, задачите, методите на изследването, ясно е изведена и изследователската теза. В първа глава са анализирани основните теоретични концепции, чрез които е разгледан кооперативния модел. Разработени са дефиниции на основните понятия, с които се работи в дисертационното изследване. Във втора глава е направена характеристика на кооперативния бизнес модел. Изведени са неговите особености, предимства и недостатъци. Разгледано е историческото развитие на кооперативното движение, както в Европа, така и в САЩ. Анализирани са различни варианти на политики по отношение на развитието на кооперативното движение. Интерес представляват дефинираните възможности на кооперативния модел за преодоляване на основни социално-икономически проблеми. В трета глава е анализирано развитието на

кооперативния модел в България в изключително широк времеви период – от Освобождението до настоящия момент. Дефинирани са историческите етапи на този процес, особеностите на всеки един от тях. Специален акцент е поставен върху дейността на Централния кооперативен съюз. Направено е емпирично изследване (използващо комбинация от качествени и количествени методи) на настоящото състояние на кооперациите в България.

Така изградената рамка на дисертационното изследване е логична, кохерентна, целта е амбициозна и адресира актуални въпроси пред развитието на кооперативното движение и ролята му както за устойчивото икономическо развитие, като и при осъществяването на публични политики.

2. Качества на изследването и използвана методика

Формулирането на изследователски хипотези, които са тествани в процеса на анализ, свидетелства за много добра изследователска култура. Авторът е дефинирал три изследователски хипотези. Те са адекватно анализирани в дисертационното изследване. Авторът си поставя изключително амбициозни цели, които определят много широк предметен и времеви обхват на изследването. Той включва извеждане на генезиса и развитието на кооперативния модел в България, да се анализира приложението на този модел в световната практика, да се изведат предимствата на съвременния кооперативен модел и възможностите за по-широкото му приложение, от една страна. От друга страна, дисертационното изследване има за цел и да изведе начините, по които кооперативните организации участват в системата от публични отношения и възможностите им за проактивно включване в процесите по осъществяване на публичните политики. Подобно широкообхватно изследване поставя сериозни предизвикателства, с които Красимир Игнатов се справя много добре.

Изключително добро впечатление прави задълбоченото познаване на широк набор от теоретични концепции и умелото им използване за изграждането на логична и кохерентна рамка на анализ. Интересно е приложението на теориите за социалния капитал, чрез която се обясняват организационните принципи и потенциала за развитие, които кооперациите носят. Разгледани са и начините на взаимодействие на кооперации с публични сектор в предоставянето на публични услуги.

Впечатляващ по своя обхват е анализът на възникването на кооперативния икономически модел. Изведени и систематизирани са основните принципи, стоящи в основата на кооперативното движение и видовете кооперации. Силно положително

впечатление прави анализът на бизнес модела на кооперациите и обвързването му на теоретично ниво с принципите на стратегическото управление, както и анализът на възможностите им да бъдат конкурентоспособни в изменящата се икономическа среда.

Направената периодизация на развитието на кооперациите в България е изключително полезна, както вече бе подчертано. Българското кооперативно законодателство, неговите изменения в отделите периоди са обект на подробен анализ. В резултат от комбинацията между нормативния анализ и анализа на резултатите от емпиричното проучване са изведени изключително полезни препоръки в няколко насоки. Изведени са препоръки за реформа в законодателството и политиката по отношение на кооперациите, които биха могли да стимулират тяхното позитивно развитие; за възможностите за стимулиране на дейността на кооперациите в различни сектори; за начините за повишаване на институционалния капацитет; за възможностите за участие на кооперациите при предоставянето на публични услуги и др.

Общата ми оценка за дисертацията е положителна. Представен е цялостен и защитим текст, резултат на системна и целенасочена работа. Авторът е извършил значителна по обем и с добро качество работа, насочена към идентифициране, обзор и анализ на значителен корпус от информационни източници. Дисертантът демонстрира отлична теоретична подготовка. Поставени са актуални и значими въпроси за развитието на кооперативното движение и неговата роля за икономическото развитие от една страната, и възможностите за по-активното му участие в публичните отношения. Подкрепя се тезата, че „...кооперативният бизнес модел има голям потенциал като възможен икономически модел в контекста на актуалната ситуация и кооперациите трябва да изиграят проактивна роля, за да бъдат разпознати от потенциални участници извън кооперативната система.“ (стр. 7). Тези въпроси и проблеми са изключително интересни и актуални в съвременното развитие на икономиката и обществените отношения. Настоящата икономическа и здравна криза отново извади на преден план проблемите на устойчивото балансирано развитие, за възможното повишаване на значението на местните и регионални икономики и на подхода съчетаващ глобализационния с местния и регионален подход, за значението на социалния капитал за икономическото развитие. В тази рамка значението на кооперациите безспорно ще придобие нови измерения.

Дисертантът използва класически дедуктивен подход на анализ. Ползвайки интересна комбинация между субективистките теории за разпределението на пазара на К. Полани и стратегическия подход в управлението, дисертантът ги прилага към конкретния феномен на кооперативното движение като алтернативна форма на организация на икономическата дейност, ползваща специфични форми на управление. На тази база са изведени характеристики и евентуалните предимства на кооперативната организация на икономическата дейност. Авторът много успешно извежда възможните позитиви от приложението на кооперативните практики както за икономиката, така и за развитието на конкретните местни общности.

3. Научно-приложни приноси

Приемам приносите формулирани от автора и смятам, че те са резултат от неговата самостоятелна работа. Смятам че, Красимир Игнатов е успял да изпълни поставените цели в дисертационното изследване и в значителна степен да докаже защитаваните тези.

Съдържателните приноси на дисертацията включват извеждането на възможностите на кооперативната форма като алтернативна форма на организация на социално-икономическата активност. Изведени са възможностите на кооперативния модел за активизиране на предприемачеството и за мобилизиране на потенциална на малкия и среден бизнес. В допълнение, са изведени и полезни практически препоръки за необходимите условия поддържане на среда, подкрепяща кооперативното развитие.

4. Оценка на публикациите

Докторантът представя 2 статии, свързани с темата на дисертацията. Публикациите са публикувани в престижни издания. Това показва, че е осигурена необходимата публичност на изследователския процес във връзка с разглежданата проблематика. Качество е на нужното ниво и съответства на добрите постижения в изследователската област.

5. Автореферата

Изготвеният автореферат е с обем от 30 страници. Той е разработен подходящо, така че дава вярна и точна представа за извършената изследователска работа и резултатите от нея.

6. Препоръки и въпроси

При анализа на развитието на кооперативното движение в България е използвана комбинация от исторически, нормативни и социологически подходи. Това е много

сериозно предизвикателство, с което дисертантът се е справил много добре, както вече отбелязах. Подобен анализ естествено повдига и въпроси за възможностите за развитие на кооперативния модел. Напълно подкрепям тезата на автора за същественото значение на кооперативното движение за местните общности, за развитието на социалния капитал и за устойчивото икономическо развитие. Въпреки това, подобни възможности за развитие на дейността на ЦКС не са включени в препоръките на автора. В тази връзка бих искала да задам следния въпрос:

Смята ли дисертантът, че е възможно да се обвърже устойчивото местното и регионално развитие с развитието икономическия кооперативен модел? Ако да - какви конкретни стъпки би препоръчал както на ЦКС, така и на публичните институции – национални и местни?

7. Заключение

Представената дисертация има много значими постижения както теоретични така и практико-приложни. Използвана е оригинална, интердисциплинарна методология, разработен е самостоятелен анализ и са изведени препоръки за развитието на кооперативно движение в България. Особената им ценност е, че съчетават както препоръки свързани с ролята им в икономическата система, така и за ролята на кооперациите при осъществяването на публични политики.

Така проведеното дисертационно изследване доказва, че авторът има компетенции за провеждане на научно изследване: той демонстрира познаване на теоретичните парадигми, базисни умения за анализ на емпирични данни и за анализ на научни факти. Имайки предвид предимствата на дисертационното изследване, убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да присъди на Красимир Игнатов научно-образователната степен „доктор” по научна специалност 3.3. Политология (Публична администрация).

7.09.2021г.

Рецензент:

доц. Е. Калфова